

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 526/2015-32

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 2. decembra 2015 v senáte zloženom z predsedníčky Ľudmily Gajdošíkovej a zo sudcov Sergeja Kohuta a Ladislava Orosza (sudca spravodajca) v konaní o sťažnosti obchodnej spoločnosti IMBIZ s. r. o., Mlynská 39, Spišská Nová Ves, zastúpenej advokátom JUDr. Jaroslavom Čollákom, Floriánska 19, Košice, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 30 Cb 200/2009, za účasti Okresného súdu Bratislava I, takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo obchodnej spoločnosti IMBIZ s. r. o., na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 30 Cb 200/2009 p o r u š e n é b o l i .

2. Obchodnej spoločnosti IMBIZ s. r. o., priznáva finančné zadost'učinenie v sume 2 500 € (slovom dvetisícpäťsto eur), ktoré jej je Okresný súd Bratislava I p o v i n n ý vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

3. Okresný súd Bratislava I je p o v i n n ý uhradiť obchodnej spoločnosti IMBIZ s. r. o., trovy konania v sume 444,66 € (slovom štyristoštyridsaťštyri eur a šesťdesiatšesť centov) na účet jej právneho zástupcu JUDr. Jaroslava Čolláka, Floriánska 19, Košice, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Vo zvyšnej časti s'ťažnosti n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 5. mája 2015 doručená s'ťažnosť obchodnej spoločnosti IMBIZ s. r. o., Mlynská 39, Spišská Nová Ves (ďalej len „s'ťažovateľka“, v citáciách aj „s'ťažovateľ“), zastúpenej advokátom JUDr. Jaroslavom Čollákom, Floriánska 19, Košice, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných pried'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 30 Cb 200/2009 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

Zo s'ťažnosti a z jej príloh ústavný súd zistil, že s'ťažovateľka bola účastníčkou konania o zaplatenie peňažného plnenia z titulu zmluvy o nájme nebytových priestorov vedeného okresným súdom pod sp. zn. 30 Cb 200/2009. Návrh na začatie konania bol okresnému súdu doručený 29. októbra 2009.

S'ťažovateľka v s'ťažnosti okrem opisu skutkového stavu uvádza: „... *okresný súd vo veci nekonal, neurobil žiadny procesný úkon ani nenariadil termín pojednávania,*

na ktorom by aspoň vypočul účastníkov konania, k čomu od podania návrhu na vydanie platobného rozkazu v októbri 2009 do dňa podania tejto sťažnosti ústavnému súdu (apríl 2015) stále nedošlo. Opakované urgencie zo strany navrhovateľa a taktiež aj jeho sťažnosť na prietahy v konaní však nevedla k zmene a urýchlenému konaniu okresného súdu. Doterajšie procesné úkony okresného súdu sú z pohľadu priebehu konania bezvýznamné a neposúvajú spor ďalej...“

Sťažovateľka v ďalšej časti sťažnosti uvádza:

„Sťažovateľ využil dostupný právny prostriedok ochrany jeho porušených práv, keď podal sťažnosť predsedovi súdu na zbytočné prietahy v konaní podľa § 62 ods. 1 zákona o súdoch. Po vyhodnotení sťažnosti ako dôvodnej, sťažovateľ poskytol okresnému súdu potrebný čas, avšak okresný súd naďalej vo veci nekoná tak, ako to vyžaduje aktuálna situácia v súdnej veci, dokonca termín nariadeného pojednávania opätovne odročil.

Konajúci súd ani od februára 2015 nenariadil pojednávanie, na ktorom by aspoň začal s vykonávaním navrhnutých dôkazov, ktoré sú nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci. S ohľadom na uvedené je sťažovateľ toho názoru, že poskytol príslušnému súdu dostatočný priestor na prijatie opatrení za účelom nápravy a odstránenia protiprávneho stavu zapríčineného nečinnosťou alebo neefektívnou činnosťou.“

Návrh na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia „v sume 3 000 € (slovom päťtisíc eur)“ odôvodňuje sťažovateľka tým, že „... viac než päťročné konanie na prvostupňovom súde, v rámci ktorého doposiaľ neboli na pojednávani vykonané žiadne dôkazy, a ktoré je poznamenané dlhoročnou nečinnosťou okresného súdu, viedlo k frustrácii a k strate jeho dôvery v schopnosť okresného súdu rýchlo a bezprietahovo vyriešiť a rozhodnúť jeho právnu vec. Sťažovateľ je bez vlastného zavinenia, a naopak výlučne z dôvodov na strane okresného súdu, viac než päť rokov vystavený právnej neistote. Trvajúce zdĺhavé súdne konanie so zbytočnými prietahmi vzhľadom na žalovanú istinu a stále nabiehajúce úroky, znamená nielen pre navrhovateľa, ale aj pre odporcu významný dopad aj na ich ekonomickú situáciu.“

Na základe argumentácie uvedenej v sťažnosti sťažovateľka žiada, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo spoločnosti IMBIZ s. r. o. na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a jeho právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 30 Cb/200/2009 porušené bolo.

2. Okresnému súdu Bratislava I prikazuje, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 30 Cb/200/2009 ďalej konal bez zbytočných prieťahov.

3. Spoločnosti IMBIZ s. r. o. priznáva primerané finančné zadostučinenie v sume 3 000 € (slovom: päťtisíc eur), ktoré je Okresný súd Bratislava I povinný zaplatiť jej do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Spoločnosti IMBIZ s. r. o. priznáva náhradu trov právneho zastúpenia v sume 355,73 € (slovom: tristopäťdesiatpäť eur a sedemdesiattri centov), ktorú je Okresný súd Bratislava I povinný zaplatiť na účet JUDr. Jaroslava Čolláka, advokáta do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

Ešte pred predbežným prerokovaním ústavný súd požiadal predsedníčku okresného súdu o vyjadrenie k sťažnosti. Na žiadosť ústavného súdu reagovala predsedníčka okresného súdu v prípise sp. zn. Spr 3489/2014 z 5. augusta 2015, v ktorom okrem iného uvádza prehľad procesných úkonov zostavený zákonnou sudkyňou:

«Dňa 29. 10. 2009 bol podaný návrh na vydanie platobného rozkazu, ktorý bol pridelený na rozhodnutie zákonnej sudkyňi JUDr. Márii Ondriašovej a bola mu pridelená spis zn. 31 Rob/228/2009.

Dňa 13. 11. 2009 navrhovateľ doručil súdu návrh na nariadenie predbežného opatrenia, ktorý bol pridelený na rozhodnutie zákonnej sudkyňi JUDr. Emílii Szullovej, vedený pod spis. zn. 30 Cb/190/2009.

Dňa 19. 11. 2009 zákonná sudkyňa JUDr. Emília Szullová reklamovala podľa jej názoru mylný zápis do konania už vedeného na tunajšom súde pod spis. zn. 31 Rob/228/2009.

Dňa 26. 11. 2009 bol spis prevedený do oddelenia „Cb“ z dôvodu podaného návrhu na vydanie predbežného opatrenia, pridelený zákonnej sudkyňi JUDr. Emílii Szullovej a vedený pod spis. zn. 30 Cb/200/2009.

Uznesením č. k. 30 Cb/200/2009- 35 zo dňa 01. 12. 2009 bol navrhovateľ vyzvaný na odstránenie väd návrhu na nariadenie predbežného opatrenia.

Dňa 04. 01. 2010 navrhovateľ doplnil návrh na nariadenie predbežného opatrenia.

Uznesením č. k. 30 Cb/200/2009-41 zo dňa 02. 02. 2010 súd podanie navrhovateľa zo dňa 13. 11. 2009 (návrh na nariadenie predbežného opatrenia) odmietol.

Dodatkom č. 22 k Rozvrhu práce na rok 2010 bol spis zn. 30 Cb/200/2009 z dôvodu dočasného pridelenia zákonnej sudkyne JUDr. Emílie Szullovej na výkon funkcie sudcu obchodnoprávneho kolégia Krajského súdu v Bratislave dňa 03. 09. 2010 pridelený na prejednanie a rozhodnutie novej zákonnej sudkyňi JUDr. Viere Jaňovkovej.

Dňa 16. 12. 2010 súd vyzval navrhovateľa na doloženie faktúr č. 8030148, 8030169 a 8030188.

Dňa 12. 01. 2011 navrhovateľ uvedené faktúry zaslal.

Dodatkom č. 5 k Rozvrhu práce na rok 2011 bol spis zn. 30 Cb/200/2009 z dôvodu uplynutia obdobia dočasného pridelenia pôvodnej zákonnej sudkyne JUDr. Emílie Szullovej na výkon funkcie sudcu obchodnoprávneho kolégia Krajského súdu v Bratislave dňa 02. 03. 2011 odňatý zákonnej sudkyňi JUDr. Viere Jaňovkovej a pridelený na prejednanie a rozhodnutie zákonnej sudkyňi JUDr. Emílii Szullovej.

Dňa 07. 04. 2014 súd vyzval navrhovateľa na zaplatenie súdneho poplatku za návrh na začatie konania.

Uznesením č. k. 30 Cb/200/2009-55 zo dňa 05. 06. 2014 súd vyzval odporcu na vyjadrenie k návrhu na začatie konania a k jeho prílohám.

Odporca výzvu prevzal dňa 16. 06. 2014 v zmysle § 48 ods. 2 O. s. p..

Dňa 22. 08. 2014 navrhovateľ oznámil súdu uplynutie prekluzívnej lehoty, kedy je v zmysle zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch v znení neskorších predpisov možné vyzvať na zaplatenie súdneho poplatku za návrh; navrhol súdu pokračovať v konaní bez zaplatenia súdneho poplatku.

Dňa 25. 02. 2015 súd vytýčil termín pojednávania na deň 15. 04. 2015 o 10:30 hod.

Dňa 12. 03. 2015 navrhovateľ doručil súdu vyjadrenie, v ktorom žiadal súd, aby vyhovel jeho návrhu na začatie konania.

Dňa 09. 04. 2015 bol nariadený termín pojednávania zrušený z dôvodu PN zákonnej sudkyne.

Dňa 21. 04. 2015 bol vo veci nariadený nový termín pojednávania na deň 25. 05. 2015 o 10:30 hod.

Na pojednávaní dňa 25. 05. 2015 súd vo veci vyhlásil rozsudok.

Rozsudok zo dňa 25. 05. 2015 č. k. 30 Cb/200/2009-85 nadobudol právoplatnosť dňa 21. 07. 2015.

Z jednotlivých úkonov je zrejmé, že dôvodom, pre ktorý sa samotné konanie časovo predĺžilo, bola opakovaná zmena zákonných sudcov, ku ktorej došlo v dôsledku zmien v Rozvrhu práce Okresného súdu Bratislava I dňa 03. 09. 2010, kedy bola vec pridelená zákonnej sudkyňi JUDr. Viere Jaňovkovej a dňa 02. 03. 2011, kedy bola vec pridelená zákonnej sudkyňi JUDr. Emilii Szullovej. Opakované zmeny v Rozvrhu práce a zároveň aj s tým súvisiaca nadmerná zaťaženosť súdnych oddelení zákonných sudcov neumožnili bezprieťahový postup súdu vo veci a skoršie vytyčenie termínu pojednávania...»

V závere predsedníčka okresného súdu požiadala, aby ústavný súd „pri rozhodovaní o priznaní finančného zadosťučinenia vzal do úvahy, že namietané konanie bolo právoplatne skončené ako aj skutočnosť, že samotná sťažnosť na prietahy v konaní adresovaná predsedovi súdu viedla k náprave t. j. k odstráneniu nečinnosti súdu“.

Ústavný súd zo spisu okresného súdu vedeného pod sp. zn. 30 Cb 200/2009 zistil, že popis doterajšieho priebehu konania obsiahnutý vo vyjadrení predsedníčky okresného súdu zodpovedá obsahu označeného spisu, a preto z neho pri rozhodovaní o sťažnosti sťažovateľky vychádzal.

Uznesením č. k. II. ÚS 526/2015-19 z 3. septembra 2015 ústavný súd prijal sťažnosť sťažovateľky na ďalšie konanie v rozsahu namietaného porušenia jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva

na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 30 Cb 200/2009.

Po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie vyzval ústavný súd predsedníčku okresného súdu, aby prípadne doplnila predchádzajúce vyjadrenie okresného súdu k sťažnosti a zároveň oznámila, či trvá na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie. Predsedníčka okresného súdu v prípise sp. zn. Spr 3489/2015 z 8. októbra 2015 oznámila, že súhlasí s tým, aby ústavný súd upustil od ústneho pojednávania, a svoje predchádzajúce vyjadrenie k sťažnosti nedoplnila.

Následne vyzval ústavný súd právneho zástupcu sťažovateľky, aby sa vyjadril, či trvá na konaní ústneho pojednávania, a zároveň mu zaslal vyjadrenia predsedníčky okresného súdu sp. zn. Spr 3489/2014 z 5. augusta 2015 a sp. zn. Spr 3489/2015 z 8. októbra 2015 na vedomie a prípadné zaujatie stanoviska.

Právny zástupca sťažovateľky v podaní doručenom ústavnému súdu 29. októbra 2015 oznámil, že súhlasí s upustením od ústneho pojednávania, a k vyjadreniam predsedníčky okresného súdu zaujal toto stanovisko:

„Za rozhodujúce momenty absolútnej nečinnosti preto treba naďalej považovať najmä tieto obdobia:

odo dňa 02. februára 2010 kedy okresný súd odmietol návrh na nariadenie predbežného opatrenia až do dňa 16. októbra 2010 kedy okresný súd vyzval navrhovateľa na doloženie potrebných listín (8 mesiacov úplnej a ničím neospravedliteľnej nečinnosti),

odo dňa 16. októbra 2010 kedy okresný súd vyzval navrhovateľa na doloženie potrebných listín až do dňa 7. apríla 2014 kedy okresný súd vyzval navrhovateľa k zaplateniu súdneho poplatku za návrh na vydanie platobného rozkazu (min. 3,5 roka úplnej a ničím neospravedliteľnej nečinnosti),

odo dňa 05. júna 2014 kedy okresný súd vyzval odporcu na vyjadrenie k návrhu na vydanie platobného rozkazu až do dňa 25. február 2015 kedy okresný súd nariadil prvé pojednávanie na deň 15. apríl 2015 (ďalších 7 mesiacov úplnej a ničím neospravedliteľnej nečinnosti).

Okrem období úplnej nečinnosti bol postup súdu poznamenaný aj obdobím neefektívnej a nesústredenej činnosti, keď súd síce vykonal určité úkony, tieto však nemohli prispieť k odstráneniu právnej neistoty) sťažovateľa.

V tejto replike však považuje sťažovateľ za potrebné ústavnému súdu oznámiť aj ďalšiu skutočnosť rozhodujúcu pre namietané konanie, a to že dňa 02. septembra 2014 bolo v Obchodnom vestníku zverejnené oznámenie o začatí konania o zrušení spoločnosti alebo družstva bez likvidácie z dôvodu insolventnosti odporcu, spoločnosti [REDAKOVANÉ], pričom poukazujeme na to, že v zmysle § 68 ods. 10 zákona č. 513/1991 zb. Obchodný zákonník súd môže vydať rozhodnutie o zrušení spoločnosti bez likvidácie a na to nadväzujúc vykonať výmaz spoločnosti z obchodného registra až po uplynutí 6 mesiacov od zverejnenia oznámenia v Obchodnom vestníku. Ani napriek uvedenému okresný súd do februára 2015 nenariadil v predmetnej veci pojednávanie, na ktorom by aspoň začal s vykonávaním navrhnutých dôkazov, ktoré boli nevyhnutné pre rozhodnutie.

Okresný súd mal možnosť vec prejednať a rozhodnúť, pričom tak neurobil po dobu viac ako štyroch rokov po podaní návrhu na vydanie platobného rozkazu. A teda z dôvodu nesprávneho úradného postupu konajúceho okresného súdu, keďže medzičasom nastala platobná neschopnosť odporcu, tento má za následok nevyhnutnosť pohľadávky sťažovateľa.“

Vzhľadom na oznámenia právneho zástupcu sťažovateľky a predsedníčky okresného súdu, že netrvajú na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie, ústavný súd v súlade s § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upustil od ústneho pojednávania, pretože dospel k záveru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Predmetom konania pred ústavným súdom je rozhodovanie o tom, či postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 30 Cb 200/2009 došlo k porušeniu základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou „Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak, ako právoplatným rozhodnutím súdu“ (IV. ÚS 221/04).

Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

Táto povinnosť súdu a sudcu vyplýva z § 6 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), ktorý súdom prikazuje, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 OSP,

podľa ktorého len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

Sudca je podľa § 117 ods. 1 OSP povinný urobiť vhodné opatrenia, aby sa zabezpečilo splnenie účelu pojednávania a úspešné vykonanie dôkazov. Ďalšia významná povinnosť pre sudcu vyplýva z § 119 ods. 1 a 4 OSP, podľa ktorého sa pojednávanie môže odročiť len z dôležitých dôvodov. Ak súd zistí, že existuje dôležitý dôvod na odročenie pojednávania, bez zbytočného odkladu informuje tých, ktorí boli predvolaní alebo upovedomení. Súd spravidla uvedie deň, kedy sa bude konať nové pojednávanie. Dôvod na odročenie sa uvedie v zápisnici alebo poznamená v spise.

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, IV. ÚS 99/07) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva ústavný súd v rámci prvého kritéria prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02, IV. ÚS 187/07). Podľa uvedených kritérií posudzoval ústavný súd aj sťažnosť sťažovateľky.

1. Pokiaľ ide o kritérium, ktorým je právna a faktická zložitosť veci, ústavný súd konštatuje, že konania o návrhoch na zaplatenie peňažného plnenia z titulu zmluvy o nájme nebytových priestorov tvoria bežnú súčasť sporovej agendy všeobecných súdov v občianskom súdnom konaní. Ústavný súd preto nepovažuje prerokúvanú vec za právne zložitú. Z predloženého vyjadrenia predsedníčky okresného súdu a spisu okresného súdu nevyplýva ani skutková zložitosť napadnutého konania.

2. Správanie sťažovateľa ako účastníka konania je druhým kritériom, ktoré sa uplatňuje pri rozhodovaní o tom, či v konaní pred súdom došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Ústavný súd

zo zapožičaného súdneho spisu nezistil žiadnu významnú okolnosť, ktorú by bolo potrebné pripísať na ťarchu sťažovateľky, ktorá je účastníčkou konania, v súvislosti s priet'ahmi v tomto konaní.

3. Napokon sa ústavný súd zaoberal hodnotením postupu okresného súdu v napadnutom konaní, pričom vychádzal zo svojej ustálenej judikatúry, v zmysle ktorej zbytočné priet'ahy v konaní môžu byť zapríčinené nielen samotnou nečinnosťou všeobecného súdu, ale aj jeho neefektívnou činnosťou, teda takým konaním, ktoré nevedie efektívne k odstráneniu právnej neistoty (II. ÚS 32/03, IV. ÚS 267/04, IV. ÚS 182/08).

Zo súdneho spisu sp. zn. 30 Cb 200/2009 vyplýva, že v priebehu napadnutého konania sa vyskytli obdobia dlhodobej neodôvodnenej nečinnosti okresného súdu (od 2. februára 2010 do 16. decembra 2010, od 16. decembra 2010 do 7. apríla 2014, od 6. júna 2014 do 25. februára 2015). Navyše podľa názoru ústavného súdu bolo napadnuté konanie ako celok poznačené aj neefektívnou, resp. nesústreďenou činnosťou okresného súdu súvisiacou s prípravou pojednávania, keď okresný súd až po viac ako štyroch rokoch od začatia konania (napriek uplynutiu prekluzívnej lehoty) vyzval sťažovateľku na zaplatenie súdneho poplatku za návrh a odporcovi doručoval poučenie o jeho procesných právach až po takmer piatich rokoch od začatia konania. Takýto postup nesmeruje efektívne k odstráneniu stavu právnej neistoty účastníka konania, a preto nie je zlučiteľný so základným právom sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov.

Zohľadňujúc celkovú dĺžku napadnutého konania (päť a pol roka), ktorá je zjavne neprimeraná, predmet sporu, ktorým je zaplatenie peňažného plnenia z titulu zmluvy o nájme nebytových priestorov, a skutočnosť, že odporca bol niekoľko dní po právoplatnom rozhodnutí okresného súdu zrušený a následne vymazaný z obchodného registra, čím sa stal priznaný nárok voči nemu nevyhnutelným, ústavný súd dospel k záveru, že v doterajšom priebehu napadnutého konania došlo k zbytočným priet'ahom, ktoré boli spôsobené dlhodobou nečinnosťou, ako aj neefektívnou, resp. nesústreďenou činnosťou okresného súdu. Na tomto základe ústavný súd rozhodol, že postupom okresného súdu v namietanom

konaní bolo porušené základné právo sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a jej právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku tohto nálezu).

Obranu okresného súdu spočívajúcu v uvádzaní dôvodov, ktoré mali ako objektívne príčiny spôsobiť tieto prietahy, ústavný súd s odkazom na svoju ustálenú judikatúru (pozri napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 28/01, I. ÚS 50/01, I. ÚS 108/02, I. ÚS 38/03) neakceptoval. Personálne problémy a vysoká zaťaženosť sudcov nemôžu byť na ťarchu účastníka konania a nemajú povahu okolnosti, ktorá by vylučovala zodpovednosť súdu, ktorý je vecne a miestne príslušný na rozhodnutie vo veci samej.

Sťažovateľka sa tiež domáhala, aby ústavný súd okresnému súdu prikázal konať v napadnutom konaní bez zbytočných prietahov. Ústavný súd v tejto časti sťažnosti nevyhovel vzhľadom na skutočnosť, že napadnuté konanie je v čase prekovania sťažnosti ústavným súdom už právoplatne skončené (bod 4 výroku tohto nálezu).

III.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha. Z ustanovenia § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde vyplýva, že ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovriešenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý

vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (m. m. napr. IV. ÚS 210/04).

Sťažovateľka sa domáha priznania primeraného finančného zadosťučinenia „v sume 3 000 € (slovom: päťtisíc eur)“ z dôvodov citovaných v časti I tohto nálezu.

Pri rozhodovaní o primeranom finančnom zadosťučinení ústavný súd vychádza zo zásad spravodlivosti, z ktorých vychádza aj Európsky súd pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

Vzhľadom na charakter neefektívnej činnosti okresného súdu, berúc do úvahy obdobia dlhodobej neodôvodnenej nečinnosti okresného súdu a celkovú neprimeranú dĺžku napadnutého konania, ako i skutočnosť, že v čase rozhodovania ústavného súdu je napadnuté konanie už právoplatne skončené, ústavný súd dospel k záveru, že v danom prípade bude priznanie finančného zadosťučinenia v sume 2 500 € primerané konkrétnym okolnostiam prípadu (bod 2 výroku tohto nálezu).

Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Ústavný súd v zmysle § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde rozhodol o úhrade trov konania sťažovateľky, ktoré jej vznikli v súvislosti s jej právnym zastupovaním advokátom JUDr. Jaroslavom Čollákom, Floriánska 19, Košice. Ústavný súd vychádzal pri rozhodovaní o priznaní trov konania z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za I. polrok 2014, ktorá bola 839 € (za 3 úkony urobené v roku 2015).

Úhradu priznal za tri úkony právnej služby vykonané v roku 2015 (prevzatie a prípravu zastúpenia, podanie sťažnosti, písomné podanie z 26. októbra 2015) v súlade s § 1 ods. 3, § 11 ods. 3, § 13a ods. 1 písm. a) a c) a § 16 ods. 3 vyhlášky Ministerstva

spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“).

Sťažovateľke priznal za každý úkon vykonaný v roku 2015 sumu 139,83 €, čo predstavuje sumu 419,49 €, a režijný paušál (§ 16 ods. 3 vyhlášky) za 3 úkony vykonané v roku 2015 po 8,39 €, čo spolu predstavuje celkovú úhradu trov konania v sume 444,66 € (bod 3 výroku tohto nálezu).

Keďže právny zástupca sťažovateľky nepredložil potvrdenie, že je platcom dane z pridanej hodnoty, ústavný súd odmenu a náhrady o predmetnú čiastku dane nezvýšil.

Priznanú úhradu trov konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľky (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 OSP).

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 2. decembra 2015